

رویداد

تأیید مرگ الظواهری

● منابع آگاه امنیتی در افغانستان و پاکستان ضمن تأیید مرگ ایمن الظواهری، رهبر القاعده افغانستان، گفتند که «به احتمال زیاد» او به دلایل طبیعی درگذشته است. به گزارش ایسنا، روزنامه عرب‌نیوز در گزارش خود به نقل از حداقل چهار منبع امنیتی در پاکستان و افغانستان،کنته‌شدن الظواهری را تأیید کرد و افزود که دو نفر از آنها گفته‌اند الظواهری درگذشت،اما آنهاغیررسمی صحبت کردند، زیرا مجاز به گفت‌وگو با رسانه‌ها نیستند.

توافق دولت افغانستان و طالبان

● خبرگزاری فرانسه جمعه به نقل از منابع آگاه گزارش داد که دولت افغانستان و طالبان درباره چارچوب مذاکرات صلح به توافق رسیده و راه را برای پیشبرد گفت‌وگوها هموار کردند. به گزارش ایرنا، به نقل از خبرگزاری فرانسه، مذاکرات دو طرف که از ۱۲ سپتامبر در دوحه پایتخت قطر آغاز شده بود، به دلیل اختلاف بر سر دستور کار گفت‌وگوها، چارچوب اساسی مذاکرات و تفسیرهای مذهبی دچار وقفه شد.

لغو محدودیت سفر جاسوس اسرائیلی

● جاناتان پولارد، شهروند آمریکایی- یهودی که به جرم جاسوسی نظامی و اطلاعاتی برای اسرائیل در آمریکا به حبس ابد محکوم شده بود، در پی رفع آخرین محدودیت‌ها، از روز جمعه یک «شهروند آزاد» محسوب می‌شود و می‌تواند برای زندگی به اسرائیل برود.

ادعا درباره ابتلای پوتین به سرطان

● یک منتقد شناخته‌شده ولادیمیر پوتین ادعا کرد این رئیس‌جمهوری روسیه به سرطان مبتلا شده و اوایل سال جاری میلادی در ارتباط با بیماری خود تحت عمل جراحی قرار گرفته است. یک منبع ناشناس دیگر نیز گفته که این عمل جراحی به روی شکم پوتین انجام شده است.

حضور رهبر سیاسی تبت در کاخ سفید

● لوبسان سانگای، رئیس اداره مرکزی تبت به دعوت رابرت دسترو، هماهنگ‌کننده ویژه آمریکا در امور تبت برای نخستین بار در ۶۰ سال گذشته به کاخ سفید رفت؛ اقدامی که می‌تواند باعث خشم بیشتر یک نشود؛ چین، ایالات متحده را به تلاش برای بی‌ثبات‌کردن منطقه متهم کرده است.

افزایش نقش پهپادها در جنگ‌های قرن ۲۱

● جنگ میان ارمنستان و جمهوری آذربایجان در منطقه قره‌باغ بیش از پیش اهمیت هواپیماهای بدون سرنشین نظامی را آشکار کرد. در این جنگ ارتش آذربایجان با کمک پهپادهای ساخت ترکیه و اسرائیل توانست به پیروزی دست یابد. ترکیه در تولید و استفاده از هواپیماهای بدون سرنشین جنگی یکی از کشورهای پیشتاز به شمار می‌رود و در سال‌های اخیر با بهره‌گیری از این امکان شیوه روبرویی‌های نظامی را تغییر داده است.

اتهام‌زنی مکرون به آنکارا و مسکو

● امانوئل مکرون، رئیس‌جمهوری فرانسه درحالی‌که از یک سو، پاریس خواستار بازنگری کلی اتحادیه اروپا در روابط خود با آنکارا شده و از سوی دیگر مسکو را به احتمال دوزردن غربی‌ها در گفت‌وگوهای آتی صلح قره‌باغ متهم کرده، مدعی شده است که این دو به احساسات ضد فرانسوی در قاره آفریقا دامن می‌زنند.

افشای رابطه همسر سابق حاکم دوبی با بادیکارد

● هیا که اکنون عنوان همسر سابق حاکم دوبی را دارد، دو سال با راسل فلاورز رابطه داشته که به عنوان بادیکاردش کار می‌کرد و برای آنکه او را ساکت نگه دارد، هدایای گران‌بیمتی برایش می‌خرید. مجموع مبلغ این هدایا ۱.۲ میلیون پوند برآورد شده است که شامل یک ساعت ۱۲ هزار پوندی و یک شاکان می‌شود.

انتشار نخستین جلد از خاطرات دوجلدی «باراک اوباما» رئیس‌جمهوری سابق آمریکا با عنوان «سرزمین موعود» رکورد روزهای ابتدایی فروش کتاب همسرش «میشل اوباما» را شکست و در میان پرفروش‌ترین کتاب‌های آمریکا قرار گرفت. آنچه تاکنون در این کتاب بیش از همه جلب توجه کرده نگاه و فضات اوباما نسبت به رهبران کشورهایی است که در دوره هشت‌ساله ریاست‌جمهوری با آنها دیدار کرد.

اوباما در «سرزمین موعود»، «ولادیمیر پوتین» رئیس‌جمهوری روسیه را به سردسته گروه مافیایی «تامانی‌ها» (گروهی که در اواخر قرن ۱۸ در نیویورک فعالیت می‌کرد) تشبیه کرده و «نیلا سارکوزی» رئیس‌جمهوری سابق فرانسه را «فردی علاقه‌مند به لغافلی و شعرهای توخالی» معرفی کرده و درباره رهبران چین هم عقیده دارد که «آنها عجله‌ای برای به‌دست‌گرفتن کنترل نظم جهانی ندارند». اوباما همچنین درباره ترلزول هفته‌های ابتدایی خود برای حضور در جایگاه رئیس‌جمهوری آمریکا به‌عنوان یک رهبر جهانی، صراحتاً می‌نویسد: «این پرسش مدتی در ذهنم بود که آیا واقعا آماده بودم که رهبری جهانی باشم؟ آیا من توانایی دیپلماتیک، دانش و قدرت لازم برای فرماندهی را داشتم؟». در این بخش او به سفر خود به خاورمیانه در جریان کمپین انتخاباتی سال ۲۰۰۸ اشاره می‌کند و می‌نویسد: «زمانی که کنار دیوار غربی (مکان مقدس یهودیان در اورشلیم که در آن قسمت دعا می‌کنند) به طور خصوصی دعا می‌کردم، خطاب به خداوند گفتم: خداوندا از من و خانواده‌ام محافظت کن. گناهان مرا ببخش و مرا از غرور و ناپایدی نجات بده. با اینکه در آن لحظات فکر می‌کردم کسی اطرافم نیست اما یک نفر کاغذی که دایم را روی آن نوشته بودم از دستم کشید و فردای آن روز متن این برکه در رسانه‌های اسرائیل منتشر شد. آنها عباراتی برای لحظات خصوصی من و خدا بودند اما دیگر به موضوعی جهانی تبدیل شده بود. از همان زمان دقیق‌تر متوجه شدم که هیچ عمل و فکر شخصی نمی‌توانم داشته باشم و هر اقدام می‌تواند به یک خبر جهانی تبدیل شود.

رهبر یک باند مافیایی

اوباما امید زیادی به بهبود رابطه با روسیه داشت و تصور می‌کرد احیای مجدد رابطه با مسکو که «هیلاری کلینتون» و «سرنکی لاورو» وزرای امور وقت آمریکا و روسیه کلید آن را فشار دادند، می‌تواند تحولی چشمگیر در رابطه دو کشور ایجاد کند. اما اوباما در کنایش اعتراف می‌کند که «مدتی کوتاه پس از آنکه برای احیای روابط با «دیمیتری مدودف» رئیس‌جمهوری روسیه مذاکره کردیم، متوجه شدیم که ولادیمیر پوتین قدرت اصلی کرملین موافق چنین کاری نیست و در مسیر بهبود رابطه مانج‌تراشی می‌کند».

پیش از این خوش‌بینی‌های اوباما، «بیل برنز» یکی از متخصصان ارشد روسیه در وزارت خارجه هشدار داده

جهان

ارزیابی‌های جنجالی رئیس‌جمهوری سابق آمریکا در کتاب «سرزمین موعود»

رؤسای مستبد زیر تیغ اوباما

بود که «موضوع به این سادگی نیست و پوتین حتما حرف‌هایی برای گفتن درباره رابطه با آمریکا دارد». پوتین در ادامه می‌نویسد: «برنز شوخی نکرده بود. پوتین از بی‌عدالتی، خیانت و رنجی که از سوی آمریکا علیه مردم روسیه اعمال شده سخن گفت. پوتین گفت که به «جورج بوش» رئیس‌جمهوری سابق آمریکا برای همکاری پیشنهادهایی داده و گام‌هایی برای بهبود رابطه برداشته بود. به گفته او، به‌اشتراک‌گذاری اطلاعات درباره القاعده و رسیدگی به ماجرای «صدام حسین» دیکتاتور عراق و جایی که آمریکایی‌ها پیدایش کردند، کمک‌های مهم روسیه به آمریکا بود. پوتین معترض بود که بوش گناهان مرا ببخش و مرا از غرور و ناپایدی نجات بده. با اینکه در آن لحظات فکر می‌کردم کسی اطرافم نیست اما یک نفر کاغذی که دایم را روی آن نوشته بودم از دستم کشید و فردای آن روز متن این برکه در رسانه‌های اسرائیل منتشر شد. آنها عباراتی برای لحظات خصوصی من و خدا بودند اما دیگر به موضوعی جهانی تبدیل شده بود. از همان زمان دقیق‌تر متوجه شدم که هیچ عمل و فکر شخصی نمی‌توانم داشته باشم و هر اقدام می‌تواند به یک خبر جهانی تبدیل شود.

رئیس‌جمهوری سابق آمریکا می‌نویسد وقتی بعدها «دیوید اکسلرود» دستیارش نظرش را درباره پوتین پرسیده، این‌گونه پاسخ داده است: «او را به طرز عجیبی آشنا یافتم. فردی که فکر می‌کند با داشتن سلاح هسته‌ای و حق وتوی شورای امنیت دیگر همه‌کاره است، پوتین مردانی را جلوی چشم می‌آورد که ده‌ها پیش یک گروه مافیایی کوچک با یک محله را اداره می‌کردند. شخصیت‌های سختگیر و نجسبی که می‌دانستند چه می‌دانند و تمام دانسته‌های‌شان در حد همان تجربه‌های کوچک و محدودشان می‌ماند. رشوه‌خواری، تخریب، کلاهبرداری و خشونت از نگاه چنین افرادی ابزار قانونی کار آنها به شمار می‌آید. در یک کلام، شما نمی‌توانید به چنین افرادی اعتماد کنید».

ظهور راست‌گرای افراطی

اوباما در مورد «رجب طیب اردوغان» رئیس‌جمهوری و قدرت‌اول ترکیه و برخی رهبران

متحدان اروپایی نیز بی‌اعتماد می‌شود. او می‌نویسد: «ما توانایی این را نداشتیم که در تمام این تحولات صرفاً یک ناظر منفعل باشیم. فشار به کشورهای اروپایی از جمله آلمان و فرانسه که تراز مالی قوی‌تری داشتند برای اتخاذ سیاست‌های محرک به جایی نرسید». اما این باعث نمی‌شود که اوباما «اتکلا مرکل» صدر اعظم آلمان را مورد تحسین قرار ندهد. «مرکل رهبری باتیات، صادق، از نظر فکری و از نظر ذاتی مهربان است. به نظر محافظه‌کاری بیش از اندازه او به این دلیل است که خود را درگیر نزاع‌های سیاسی درون آلمان نکند». اوباما در مورد رئیس‌جمهوری فرانسه، دومین کشور قدرتمند اروپایی و یکی دیگر از رهبران راست میانه، دیدگاهی کاملاً متفاوت دارد و می‌نویسد: رئیس‌جمهور فرانسه بارها اثبات کرد که فردی کاملاً غیرقابل اعتماد است. سارکوزی بارها به من گفت باراک نگران نباش من روی این موضوع با اتکلا مرکل صحبت می‌کنم و حلش خواهیم کرد. اما تا آنجا که من می‌توانستم بگیرم، سارکوزی حتی به اندازه کافی فردی سازمان‌یافته نبود که بتواند برنامه مشخصی برای فرانسه ارائه دهد، چه برسد برای کل اروپا».

اوباما همچنین در بخش‌هایی به طور مفصل به مشکلات چندجانبه خود در فشار بر چینی‌ها برای جلوگیری از تقلب و دزدی در تجارت، پایین نگه‌داشتن ارزش یوان چین و دیدگاه‌های متفاوت درباره آمادگی آنها برای رهبری جهان می‌پردازد. اوباما می‌نویسد: «اگر یک کشور باشد که توانایی‌های ایالات متحده در صحنه جهانی را به چالش بکشد، قطعاً آن کشور چین است. با این حال در زمان حضور هیئت چینی در نشست گروه ۲۰، متقاعد شدم که چالش آفرینی جدی چین برای آمریکا اکنون نیست و شاید دهه‌ها سال دیگر این اتفاق رخ دهد و اگر چنین اتفاقی بیفتد به احتمال زیاد در نتیجه اشتباهات استراتژیک آمریکا خواهد بود».

اوباما نتیجه‌گیری می‌کند که «با وجود تمام این چالش‌ها، آنچه در هر نشست بین‌المللی که به عنوان رئیس‌جمهور ایالات متحده حضور داشتم، رخ می‌داد این بود که همه با وجود اعتراضی که نسبت به نقش آمریکا در جهان داشتند از ما می‌خواستند تا برای ازهم‌پاشیدن وضعیت و حفظ نظم موجود اقدام کنیم و در این مورد به آمریکا، تعداد کمی از ملت‌ها اما در غیر این صورت، تعداد زیادی از ملت‌ها احساس وظیفه می‌کردند اما تنها در چارچوب منافع محدود خود عمل می‌کردند و آنها که در تعهد اساسی آمریکا به اصول یک سیستم لیبرال و مبتنی بر بازار - آزادی فردی، حاکمیت قانون، اجرای شدید حقوق مالکیت و داوری بی‌طرفانه اختلافات، به‌علاوه سطح پایهای از مسئولیت و صلاحیت دولت - با ما مشترک‌اند هم فاقد توان اقتصادی، سیاسی و حتی دیپلماتیک برای ترویج این اصول در مقیاس جهانی هستند».

تجید از مرکل

تجید از مرکل

برای نخستین بار در تاریخ این بلوک رخ داد. اما ترامپ که از سال ۲۰۱۷ میلادی در نشست‌های ایک شرکت نکرده بود، در تصمیمی غیرمنتظره در نشست اخیر این سازمان شرکت کرد. به گفته تحلیلگران، تصمیم ترامپ برای حضور در اپک احتمالاً تثبیت موقعیت خود به‌عنوان رئیس‌جمهور و به‌چالش‌کشیدن نتایج انتخابات ریاست‌جمهوری است.

اما شی جینپینگ که در چند سال گذشته نتوانسته با دونالد ترامپ به توافقی پایدار دست یابد، در حقیقت خواهان آن است که چالش کمتری با جو بایدن داشته باشد؛ هرچند بایدن از نخستین روز حضورش در رقابت‌های انتخاباتی همواره بر این نکته تأکید کرده است که «چین باید به مدار قانون بازگردد». بنابراین چین نباید انتظار را پیش‌بینی این مسئله را داشته باشد که دوران بایدن شاهد تحول عمیق یا دگرگونی اساسی در سیاست خارجی آمریکا باشد. متخصصان بر این باورند که اگرچه ممکن است لحن آمریکای بایدن نسبت به آمریکای ترامپ نرم‌تر شود، اما این لزوماً به این معنی نیست که در زمینه تکنولوژی شاهد کوتاه‌آمدن آمریکایی‌ها باشیم. کارشناسان بر این باورند که بایدن احتمالاً حمایت بیشتری را از متحدانش نسبت به ترامپ به دست خواهد آورد و بنابراین، دست بازتری خواهد داشت تا سیاست‌هایی همگون‌تر نسبت به ترامپ در قبال چین در پیش بگیرد. همین موضوع زنگ خطری برای رئیس‌جمهوری چین به شمار می‌رود. دو مشاور اصلی بایدن پس از پیروزی او در انتخابات ماه نوامبر به روتیجا روز گذشته گفت‌نشست کنشورش درباره پیوستن به پیمان تجاری اقیانوس آرام موسوم به «ان‌پی‌پی» موضع مثنی دارد و عضویت در این پیمان را بررسی خواهد کرد.

چین و ایالات متحده از سال ۲۰۱۸ بر سر مسائل حساسی مانند تعرفه‌های واردات و فعالیت شرکت‌های فناوری چینی در آمریکا درگیر اختلاف تجاری بوده‌اند. همین اختلافات باعث شد د نشست‌های پیشین ایک با شکست مواجه شود. ایک سازمانی متشکل از ۲۱ کشور است که علاوهبر کشورهای شرق و جنوب شرق آسیا، چند کشور دیگر از جمله استرالیا، ایالات متحده، روسیه و کانادا در آن عضویت دارند. کشورهای شرکت‌کننده در نشست قبلی ایک در سال ۲۰۱۸ در توافق بر سر اعلامیه مشترک شکست خوردند چراکه آمریکا و چین بر سر تجارت و سرمایه‌گذاری‌ها اختلاف داشتند؛ این اتفاق پکن نخواهد بود.

خبر

اردوغان و سلمان تلفنی گفت‌ووکردند نمایش مدارا

● رئیس‌جمهور ترکیه و پادشاه عربستان در تماس تلفنی ضمن گفت‌وگو درباره هماهنگی‌های صورت‌گرفته برای نشست گروه ۲۰ بر سر باز نگه‌داشتن کانال‌های ارتباطی جهت گسترش و تقویت روابط و رفع مشکلات توافق کردند. به گزارش ایسنا، براساس بیانیه صادرشده توسط دفتر ریاست‌جمهوری ترکیه، در تماس تلفنی جمعه‌شب رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهوری ترکیه و ملک سلمان بن عبدالعزيز، پادشاه عربستان درباره روابط دوجانبه گفت‌وگو کردند و به موضوع نشست گروه ۲۰ که در حال برگزاری است، پرداختند. پادشاه عربستان در این تماس تلفنی با اردوغان درباره هماهنگی تلاش‌ها قبل از نشست گروه ۲۰ گفت‌وگو کرد و دو طرف توافق کردند که کانال‌های گفت‌وگو را برای رفع مشکلات و تقویت روابط و همکاری‌ها باز نگه دارند. علاوه بر این، دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا با توجه به شرایط همه‌گیر کووید۱۹ روز گذشته در این اجلاس به میزبانی عربستان سعودی شرکت کرد. عربستان برای اولین بار در کشورهای عربی میزبان نشست گروه ۲۰ است، اما برگزاری آن از طریق مجازی و در مقیاس کوچک‌تر از حد معمول، ممکن است بحث در مورد شیوع ویروس جدید کرونا و بحران اقتصادی را محدود کند. این اجلاس که معمولاً فرصتی برای گفت‌وگوهای دوجانبه بین رهبران جهان است، به جلسات اتلانی کوتاه درباره مهم‌ترین موضوعات جهانی، از تغییرات اقلیمی تا افزایش نابرابری محدود خواهد شد.

تنش بین آنکارا و ریاض

این در حالی است که تنش بین آنکارا و ریاض در سال‌های گذشته افزایش پیدا کرده است و شعارهای جدلی و جاذطلبی‌های آنکارا در شرق مدیترانه، لیبی و سوریه باعث ناآرامی و ناخشنودی عربستان و دیگر رقیبان ترکیه شده است. رقابت آنکارا و ریاض بر سر برتری منطقه‌ای با ممنوعیت‌های غیررسمی، تحریم‌های اعلام‌نشده، تأخیر در مرز و درخواست برای بایکوت کالاهای ترکیه‌ای در خاورمیانه و شمال آفریقا همراهِ بوده است. طبق گزارش‌ها، ترکیه در ماه‌های اخیر با چالش‌های عمده اقتصادی در عربستان روبه‌رو بوده است. عجلان بن عبدالعزيز، رئیس شورای اتاق‌های بازرگانی عربستان، روز سوم اکتبر با ارسال توییتی خواستار تحریم کالاهای ترکیه‌ای شد. از آن زمان به بعد، تعدادی از شرکت‌ها به کارزار او پیوسته‌اند. کسب‌وکارهای ترکیه‌ای در عین حال از وجود مشکلات در نقاط دیگر خلیج فارس و شمال آفریقا خبر می‌دهند. یکی از نمایندگان بخش عمران گفته بود که در امارات متحده عربی نیز «مشکلاتی» هست، اما در مقایسه با «مشکلات روزافزون» صادرات به عربستان «نسبتاً کمتر» است. «اسلام اوزکان» استاد دانشگاه، می‌گوید که رهبران عربستان علاقه‌ای به تحرکات نظامی ترکیه در لیبی، مدیترانه شرقی و سوریه ندارند و این کشور دارد به همراه امارات از قدرت اقتصادی و پولی خود و روابطش با آمریکا و تسلطی که بر اتحادیه عرب دارد برای نفوذ بیشتر در دنیای عرب استفاده می‌کند. اما «ابراهیم کاراگل» سردبیر روزنامه ینی‌شفق می‌گوید عربستان به همراه امارات، کشورهای خلیج فارس و مصر «جهه‌ای ضد ترکیه» ایجاد کرده است. به گفته او «این جهه دارد سعی می‌کند ترکیه را از آفریقا تا جنوب آسیا تضعیف کند.... آنها جنگی اعلام‌نشده را در لیبی، مدیترانه شرقی، قفقاز، خلیج فارس، دریای سیاه و آفریقای مرکزی علیه ترکیه آغاز کرده‌اند». در میان این شعارهای تند، سؤال اصلی این است که آینده روابط ترکیه و عربستان از منافع اقتصادی تعیین خواهد کرد یا ملاحظات ژئوپلیتیک.

حاکمیت جمهوری خواهان میشیگان از پیروزی بائیدن

دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور ایالات متحده، در تلاش برای لغو نتیجه انتخابات با یک ناکامی جدید مواجه شده است. قانون‌گذاران ایالت کلیدی میشیگان گفته‌اند که آنها درصدد تغییر نتایج این ایالت که به سود جو بایدن بوده، نیستند. به گزارش بی‌بی‌سی، نمایندگان جمهوری خواه میشیگان با کاخ سفید با ترامپ دیدار کردند و پس از نشست با او گفتند که آنها روز دوشنبه نتایج انتخابات این ایالت را تأیید خواهند کرد. این هیئت اعلام کرد که آنها هیچ‌گونه اطلاعاتی که منجر به تغییر نتیجه شود، دریافت نکرده‌اند و روند تأیید نتایج باید بدون تهدید و ارباب باشد.

دونالد ترامپ هنوز شکست در انتخابات ریاست‌جمهوری را نپذیرفته و بدون ارائه شواهد و مدارک، مدعی تقلب در انتخابات شده است. پیش‌تر براین کمپ، فرماندار جمهوری‌خواه جورجی نیز به دنبال تأیید پیروزی جو بایدن در این ایالت، اعلام کرد ۱۶ رأی الکترال این ایالت به بایدن تعلق می‌گیرد اما ترامپ کماکان این حق را دارد تا خواهان شمارش مجدد آرای ایالت جورجیا شود. رسانه‌های آمریکایی می‌گویند به دنبال شکست‌های حقوقی ترامپ در دادگاه برای به‌چالش‌کشیدن نتیجه انتخابات، ستاد رئیس‌جمهوری خواه‌امیدوار است قانون‌گذاران جمهوری‌خواه ایالت‌های کلیدی را ترغیب کند و پسنیلوانیا را هم به کاخ سفید دعوت کند.